

Annegret Heini - Ben Patterson - Jan Steklík
PARTITURY PRO KAŽDOU PŘÍLEŽITOST
Scores for every opportunity
• 6. 5. – 20. 6. 2011 •

foto Jan Adamec

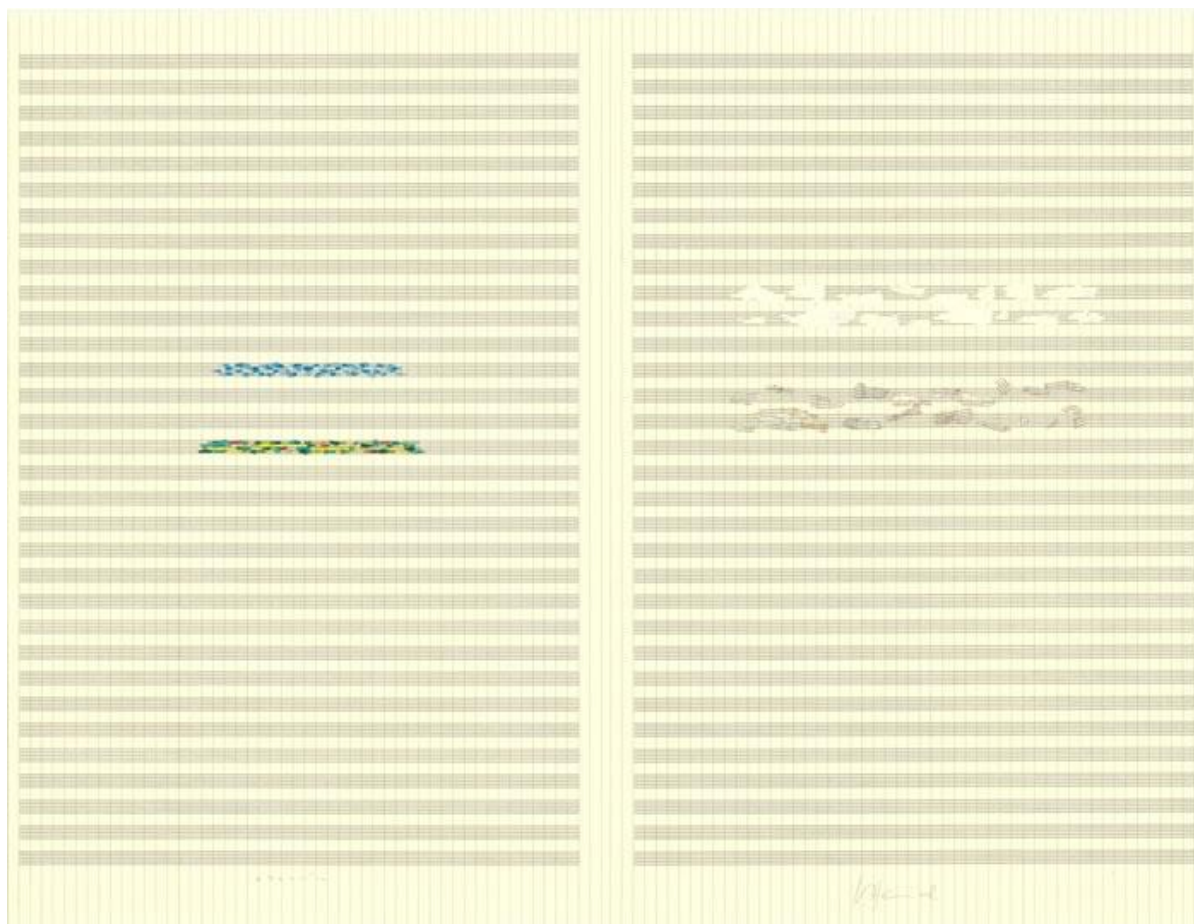
Annegret Heini, Jan Steklík a Ben Patterson společně vystavují už celé desetiletí. Přestože se jedná o generačně i povahově rozdílné osobnosti, spojuje je konceptuální přístup k tvorbě, důraz na minimálnost výrazových prostředků a zájem o hudbu.

Annegret Heini žije v Kolíně nad Rýnem, kde od 60. let rozvíjí svou konceptuálně laděnou práci na papíře. Neodmyslitelnou součástí její práce jsou i akce a instalace, které často vytváří s dalšími umělci. Od 90. let pravidelně spolupracuje s Janem Steklíkem. Toho v českém kontextu není nutné představovat. Na české scéně působí již několik desetiletí, jako jedna z vůdčích osobností Křížovnické školy čistého humoru bez vtipu, průkopník akčního a konceptuálního umění, ale především jako osobitý kreslíř, jež dokáže minimálními prostředky sdělit více než dost. S Benem Pattersonem se Heini a Steklík setkali při otevření Rosenbergova muzea houslí ve Violíně, kde rozdávali vlastnoručně vyrobená lízátka ve tvaru housliček. Ben Patterson pro toto otevření vyrobil marmeládu z pouzdra na housle. Od té doby společně pravidelně vystavují v Čechách i v zahraničí. Ben Patterson je mezinárodně uznávaným představitelem nové hudby, zakládajícím členem Fluxu žijícím ve Wiesbadenu. V současné době se věnuje konceptuální

tvorbě, vytváření objektů a instalací, v nichž neodmyslitelnou roli sehraává text a samozřejmě vztah k hudbě.

Společným tématem pardubické výstavy Partitury pro každou příležitost je jak jinak než hudba. Jan Steklík a Annegret Heini vystavují samostatně i společně realizované partitury. Ty ovšem neobsahují noty, jak bychom očekávali, ale různé kresebné zásahy. Na notové osnově se tak objeví krajina, zvlněné moře nebo hejno ptáků. Samozřejmě, že tyto práce by nebyly možné bez osvobozující lekce amerického skladatele a propagátora nové hudby Johna Cage. Toho nám asi nejvíce připomene instalace Bena Pattersona Relax. Jde o ručník s notovým zápisem, na němž je možné spočinout při letním nicnedělání. Je otázkou, jestli tím pravým hudebním zážitkem má být poslouchání větru pročešávajícího listí okolních stromů, zvuk vydávající froté ručník při kontaktu s převalujícím se tělem nebo přehrávání si zaznamenané skladby za víčky zavřených očí. Hudba je ve všech vystavených dílech přítomná, jsou to přece partitury pro každou příležitost. A vůbec nevadí, že většinu z nich si můžeme přehrát jen v prostoru naší mysli.

Pavína Morganová

*J. Steklík – A. Heini: Double Scores
/drawing, brush, aquarel - collage/*

Steklík - Heini – Patterson

Annegret Heini, Jan Steklík und Ben Patterson stellen bereits ein ganzes Jahrzehnt zusammen aus. Obwohl es sich um Persönlichkeiten handelt, die unterschiedlichen Generationen angehören und von verschiedenem Naturell sind, verbindet sie der konzeptuelle Ansatz in ihrer künstlerischen Tätigkeit, die betonte Minimalität der Ausdrucksmittel und das Interesse an Musik.

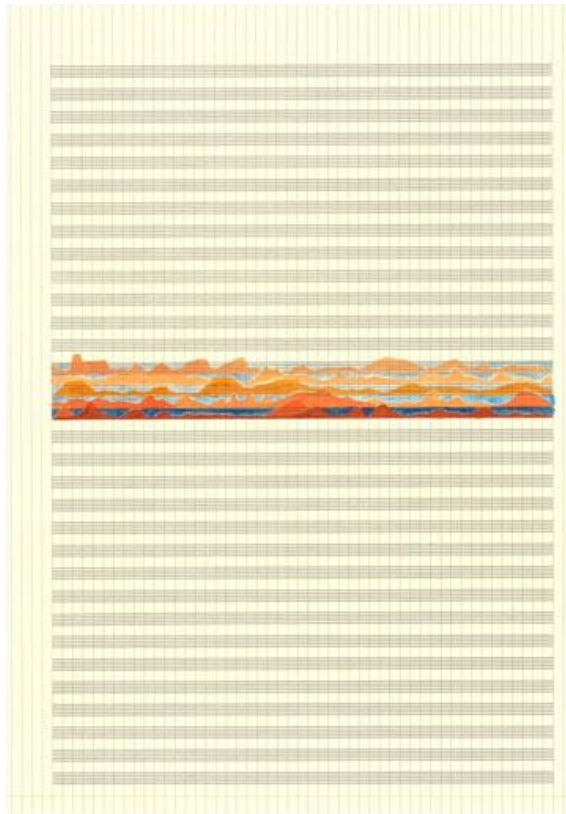
Annegret Heini lebt in Köln am Rhein, wo sie seit den 60er Jahren ihre konzeptuell gestimmte Arbeit auf Papier entwickelt. Einen wesentlichen Bestandteil ihrer Arbeit bilden auch Aktionen und Installationen, die sie oft zusammen mit anderen Künstlern realisiert. Seit Mitte der 90er Jahre arbeitet sie mit Jan Steklík zusammen. Ihn braucht man im tschechischen Kontext nicht vorzustellen. In der tschechischen Szene wirkt er schon einige Jahrzehnte als eine der führenden Persönlichkeiten der Kreuzherrnschule des reinen Humors ohne Witz als Vorkämpfer der Aktions- und Konzeptkunst, aber vor allem als ein eigener Zeichner, der mit minimalen Mitteln mehr als genug mitzuteilen im Stande ist. Heini und Steklík begegneten Ben Patterson bei der Eröffnung des Rosenberg Geigen Museums in Violin, wo sie eigenhändig hergestellte Dauerlutscher in Geigenform verteilt haben. Ben Patterson stellte für diese Einweihung Marmelade aus einem Geigenkasten her. Ben Patterson ist ein international anerkannter Repräsentant der neuen Musik, ein Gründungsmitglied der Fluxusbewegung, der in den letzten Jahren in Wiesbaden lebt. Zur Zeit widmet er sich der konzeptuellen Kunst, schafft Objekte und Installationen, in denen der Text und selbstverständlich auch seine Beziehung zur Musik eine unabdingbare Rolle spielen.

Das gemeinsame Thema der Pardubicer Ausstellung Partituren für jede Gelegenheit ist - was sonst - Musik. Annegret Heini und Jan Steklík stellen eigene und auch gemeinsam realisierte Partituren aus. Diese enthalten allerdings keine Noten, wie wir es erwarten würden, sondern verschiedene zeichnerische und manipulative Eingriffe. Im Liniensystem tauchen so eine Landschaft, welliges Meer oder ein Schwarm von Vögeln auf. Selbstverständlich wären diese Arbeiten ohne die befreiende Lektion des amerikanischen Komponisten und Vorkämpfers John Cage nicht möglich. An diesen erinnert uns am meisten Ben Pattersons Objekt Relax. Es handelt sich um ein Handtuch mit einer Partitur, auf das man sich beim sommerlichen Nichtstun legen kann. Es stellt sich die Frage, ob das Hören des Windes in den Blättern der nahe stehenden Bäume, das Geräusch, das ein Frotteehandtuch beim Kontakt mit dem sich wälzenden Körper macht oder das Spielen einer Komposition, die hinter den Lidern der geschlossenen Augen aufgezeichnet ist, das richtige musikalische Erlebnis sein soll. Musik ist in jedem der ausgestellten Werke allgegenwärtig, es sind doch Partituren für jede Gelegenheit. Und es macht überhaupt nichts, dass die Mehrheit von ihnen nur im Raum unserer Vorstellung spielen können.

*Pavína Morganová
Übersetzung: Franz Schäfer*

*A. Heintl – Across mountains and valleys
/drawing, brush, indian ink/*

*A. Heintl – Across mountains and valleys
/drawing, brush, indian ink/*

Annegret Heintl (*1946, Bonn, Německo)

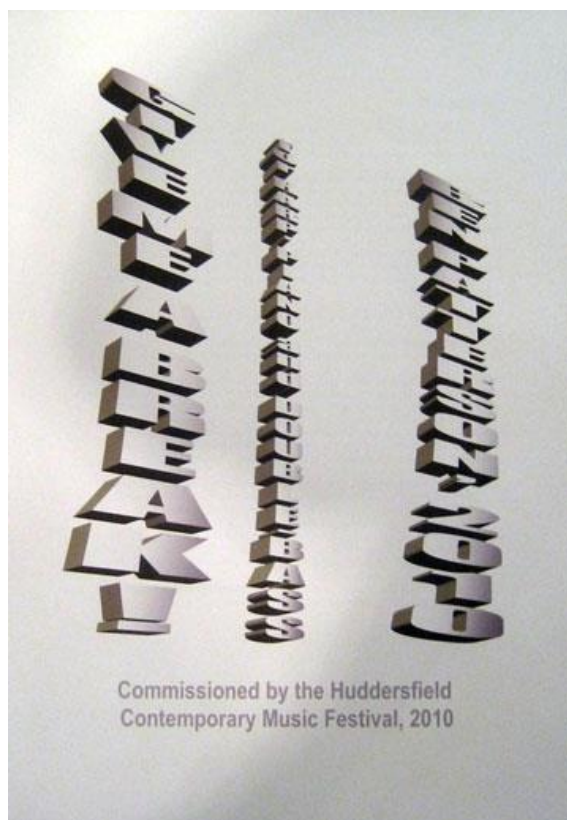
www.aheintl.de

V základech tvorby Annegret Heintl tkví kulturní zázemí rodiny, ve které vyrůstala a kam významně zasáhl její otec - malíř Hans Kramer, a také ovlivnění konceptuálním uvažováním o umění.

Její práce se odvíjela od koláží v šedesátých letech přes inspiraci jazykem a hudbou k jejich propojování a ohledávání jejich hranic. Zvláště její optické partitury, které zkoumají možnosti variací her se strukturou notové osnovy a ornamentem, jsou podnětným příspěvkem v dialogu hudby a výtvarného umění. Leitmotivem její tvorby se stal také moment, kdy drobný impuls působí velké zásadní změny. Objevuje se jak v kolážích z partitur bez not tak v rozsáhlých cyklech děl věnovaných zrcadlení a hrám se symetrií, nebo které vznikly v souvislosti s performancemi. Důležitou součástí její tvorby jsou také akce a instalce, vznikající většinou ve spolupráci s dalšími umělci.

B. Patterson – Relax

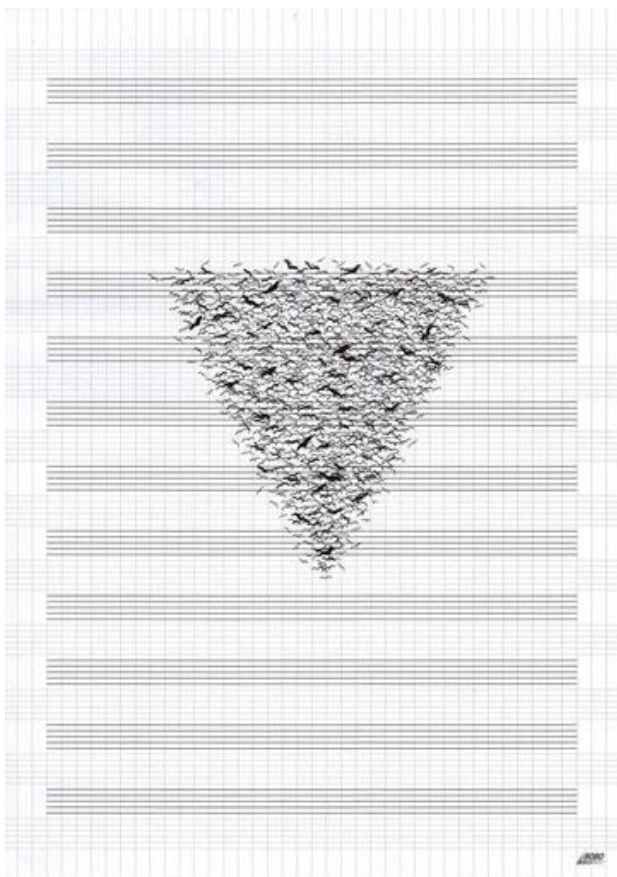

B. Patterson – Give me a break

Ben Patterson (*1934, Pittsburgh, USA)

Kontrabasista klasického vzdělání, výtvarník a performer. Ben Patterson patří ke skupině autorů hnutí Fluxus. Od počátku šedesátých let působil střídavě v Kolíně nad Rýnem, Paříži a New Yorku. Zásadní se pro jeho tvorbu stalo setkání s hudebním skladatelem Johnem Cagem v roce 1960, které pro něj (stejně jako pro mnoho dalších umělců) otevřelo osvobozující pohled na tradiční hudební a uměleckou formu. Podílel se pak na programu řady raných fluxusových festivalů svými hudebně experimentálními performancemi.

V současné době se zabývá především tvorbou objektů kombinujících v kolážích texty a sesbírané předměty do nové skladby, jejíž součástí je nalezení paradoxu nebo hry na dané téma. Podobným způsobem vytváří i své současné performance, ve kterých se soustředí především na transformace slavných hudebních děl.

*J. Steklík – Birds
/drawing, pen, indian ink/*

*J. Steklík – Without title
/drawing, pen, indian ink/*

Jan Steklík (*1938, Ústí nad Orlicí)

Jan Steklík patří k nejvýznačnějším zakladatelům konceptuální a akční tvorby u nás. Vedle výrazného příklonu ke konceptuálnímu uvažování můžeme dodnes pozorovat v jeho pracích impuls informelu, inspiraci procesem tvorby a používání reliktního všedního života jako výtvarných prvků.

Z přelomu šedesátých a sedmdesátých let minulého století se datuje jeho autorství akcí, které byly často vizualizací nebo inscenací poetických situací a kde umožňoval divákům, aby se stali spoluvůrci (Letiště pro mraky, 1970).

Jan Steklík je autorem četných minimalistických kreseb, jejichž rukopis uplatňuje úspěšně i v užité grafické práci.

Významnou etapou jeho činnosti byla spolupráce s Karlem Neprašem v Křižovnické škole čistého humoru bez vtipu, kde byli oba řediteli.

Mnoho současných aktivit je spjato dialogem se spoluautory Annegret Heintl, Marianem Pallou a dalšími.

text o autorech Tereza Petišková - zkráceno